

GASILEC

Cene enkratnim oglašom.

Cela stran	300 Din,
1/2 strani	150 Din,
1/4 strani	80 Din
1/8 strani	40 Din,
1/16 strani	20 Din.

GLASILO „JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1928.

Vesti starešinstva.

1.

Odborova seja.

Odbor Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana ima v petek, dne 28. decembra 1928 ob 1/2 11. uri dopoldne v Ljubljani v »Mestnem domu« svojo sejo.

Dnevni red:

1. Izvršitev sklepov skupščine.
2. Razpis podpor iz podpornega sklada.
3. Določitev kraja in dneva prihodnji skupščini.
4. Razdelitev podpor iz 2% gasilskega sklada.
5. Sodelovanje župnih načelnikov pri pristopanju članstva v »Samopomoč«.
6. Rešitev došlih vlog.
7. Izpopolnitev »Kongresnega odbora«.
8. Predlogi in nasveti.
9. Raznoterosti.

2.

Članarina za leto 1928./29.

Članarina za vsakega rednega člana po sklepu skupščine JGZ za poslovno leto 1928./29., t. j. od 1. junija 1928 do 31. maja 1929 znaša po 3 Din.

Članarino plača vsako društvo iz svoje društvene blagajne za vse svoje člane naravnost JGZ in ta razdeli članarino tako, kakor je določila skupščina doslej vsako leto, dočim po 1 Din od člana vključi v sklad za postavitev spomenka blagopokojnemu starosti Franu Barletu. Članarina mora biti po členu 7., točka 2. zveznih pravil vplačana najkasneje do 1. decembra vsakega leta. Društva opozarjamo, naj nikar ne zamudijo danega roka, ker bi se jih sicer po čl. 7., toč. 3. zveznih pravil ne moglo upoštevati pri razdelitvi podpor.

Koncem oktobra je na članarini zaostankov še v G. Ž. 202 društev. Za dobavljene tiskovine je še tudi dokaj društev na dolgu. Izterjavanje stane obilico časa in denarja. Dolžnost vsakega je točna poravnava terjatev ter stvarno in nemudno dopisovanje, brez katerega si ne moremo misliti rednega poslovanja sploh. Vsi dopisi naj imajo prepotrebni datum, stvarno vsebino in vljuđen ton, kakoršnjega se poslužuje vedno in vselej zvezno vodstvo napram župnim in društvenim načelništvom.

3.

Podpore iz 1% in 2% sklada.

Veliki župan mariborske oblasti je predal gasilski sklad dne 9. oktobra t. l. v oskrbo Oblastnemu odboru mariborskemu, kateri bo odslej razdeljeval podpore. Vse prošnje je nasloviti na ta naslov in vlagati potom žup na zvezo kakor doslej s potrebnimi računi in dokazili.

Svoječasno predajo ljubljanskemu oblastnemu odboru naznanimo vsem G. Ž. te oblasti pravočasno.

4.

Tehnični odsek.

V smislu skupščinskega sklepa je podvzel tehnični odsek vse potrebne korake, da zbere gradivo ter pripravi za prihodnjo sejo, oziroma za skupščino.

„Samopomoč“.

Novoizvoljeni odsek je imel dne 15. septembra t. l. svojo prvo redno sejo, vzel poročilo o stanju in delovanju upravitelja na znanje, ugotovil, da niti društveni, niti župni načelniki ne delujejo zadovoljivo v prid »Samopomoči« za porast števila članstva. Takoj ob ustanovitvi so se le redki izmed njih posvetili podrobnemu delu v dobrobit članstva. Zvezni odbor naj sklepa v prvi seji o nadaljnji usodi te ustanove ter pozove vse župne načelnike, da z vso doslednostjo širijo med članstvom zanimanje k pristopu novih članov po geslu: »Vsi za enega, eden za vse« ter skrbijo za redno vplačevanje članarine, ker so po veljavnih določenih društveni načelniki osebno odgovorni za nastalo škodo dedičev pri zakasnitvi nakačila. Število članstva se krči vedno, ker mladi trumoma izstopajo, misleč, da se ne postarajo nikoli in da mlademu ni treba umreti.

Vsled malomarnosti so morali dediči čakati tokrat nad 2 meseca na izplačilo 66.—75. slučaja. Ponovni opomini in pogoni niso zalegli nič in je po dolgih dveh mesecih še na dolgu 50 društev, za predzadnji pa še 6 društev. Dedičem povejte prave krivce tega zavlačevanja!

Po seznamu je umrlo v tem letu 45 članov v 10 mesecih, lani 30 v 8 mesecih; skupno torej 75. Današnje stanje je 2700. Za 76.—85. slučaj razpošljemo položnice v kratkem. Nakažite v roku 4 tednov v novo članarino brez opominov! Upravnik ne more vršiti dolžnosti s prazno blagajno! Danes plačajš za druge, jutri morda že drugi za tvoje svoje; saj ne ve nihče, kdaj se poslovi za vedno. Naj nikogar ne manjka v »Samopomoči«! Veličastna gasilska armada ima doslej le sramotno malo članstva v tej priznani blagodatni ustanovi.

66. Višnja gora: Bernik Ivan, 57 l., † 15. 6. 1928,	Din 2700.
67. Laško: Gradt Karl, 39 l., † 27. 7. 1928,	» 2700.
68. Studenec-Ig: Uršič Anton, 57 l., † 4. 8. 1928,	» 2700.
69. G. Radgona: Koler Jos., 81 l., † 11. 8. 1928,	» 2700.
70. Zavrstnik: Pečar Ivan, 81 l., † 12. 8. 1928,	» 2700.
71. Rečica ob S.: Venek Ant., 57 l., † 17. 8. 1928,	» 2700.
72. Gotovlje: Pikel Franc, 48 l., † 19. 8. 1928,	» 2700.
73. Zerkovci: Hercog Anton, 57 l., † 8. 9. 1928,	» 2700.
74. Ljubno v S. d.: Budna J., 37 l., † 10. 10. 1928,	» 2700.
75. Tržič: Kogoj Rok, 45 l., † 17. 10. 1928,	» 2700.

Din 27.000
prištevsji doslej že izkazanih 65 posmrtnin » 233.787
torej za 75 posmrtnin je izplačanih Din 260.787

NAROČAJTE „GASILCA“.

Odkritje spominske plošče prvemu starosti in ustanovitelju JGZ.

Na iniciativo in s požrtvovalnim sodelovanjem ga. Josipa Lapajneja, šolskega upravitelja v Cerkljah pri Kranju, je prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Cerkljah pri Kranju odkrilo dne 19. avgusta t. l. spominsko ploščo na hiši, v kateri je zagledal luč sveta nedavno preminuli France Barle, ustanovitelj in prvi starosta JGZ.

Že mnogo pred napovedano uro odkritja so se pod Kamniškimi planinami v slikovitih Cerkljah, ki so se za ta dan oblekle v praznično obleko zelenja in visokih mlajev, začele med pokanjem topičev zbirati nepregledne množice gasilcev in drugih častilcev visoko zaslužnega staroste. Prišli so poleg drugih deputacija JGZ s sedanjim starostom g. Josipom Turkom na čelu, gasilna društva in številne deputacije iz Ljubljane, Kranja, Trziča, Bleda, Radovljice ter zastopstva skoro vseh gasilnih društev Slovenije.

Maló pred tretjo uro se je v glavni ulici formiral slavnostni sprevod s prapori na čelu. Praporom so sledile belo oblečene deklice, mengeška godba, narodne noše, gasilci na konjih, starešinstvo JGZ in gasilci v četrstopih. V najvzornejšem in imponujočem redu je sprevod dospel pred rojstno hišo pokojnega slavljenca. Ko je kranjski pevski zbor pod vodstvom ga. prosvetnega referenta Rusa odpel Jenkovo »Molitev« in Ferjančičev »Pozdrav«, je g. Josip Lapajne v lepo zasnovanem slavnostnem govoru opisal pokojnikove zasluge ter med grmenjem topičev skinil zavoso s spominske plošče iz črnega marmorja. Sledila sta govora sedanjega staroste JGZ g. Josipa Turka in načelnika kranjske gasilske župe ga. Janko Sajovica, ki sta v vznešenih besedah ocenila pokojnikovo delo na polju požrtvovalnega človekoljubja.

Po izvršeni defilaciji vsega prisotnega gasilstva pred starostom JGZ g. Turkom je krenil sprevod na bogato okrašen vrt ga. Lapajneja, kjer se je vršil prijateljski sestanek gasilcev in drugega občinstva iz bližnjih in daljnih krajev.

Tako se je gasilstvo poskusilo oddolžiti za njegove zasluge ustanovitelju in prvemu starosti JGZ.

Daleko čez 1000 mrtvih.

Grozovit požar gledališča v Madridu na Španskem.

Dne 23. septembra je izbruhnil med dejanjem na odprtem prizorišču v gledališču »Novedades« požar, ki je bliskovito zajel celo gledališče. Požar je nastal, ker so vsled kratkega stika, električne hruške popokale ter so se hipoma vnele kulise ter obleka igralcev. Ljudstvo je drvelo kot noro proti izhodu in so se pri istih dogodili grozni čini. Ljudstvo je padalo in preko živega jeza je drvela razbesnela druhal, dokler tudi ona ni vsled stiske pokapala. V tej grozni paniki so si nekateri delali pot z nečloveškimi sredstvi. Razmesarjena trupla so nam dokaz, kako srdit je bil boj za izhode. V gledališču je bilo 3000 gledalcev in od teh se je rešilo nepoškodovanih le približno 700 oseb, 400 je bilo težko, 600 pa lahko ranjenih in ostalo je našlo grozno smrt v ognju. Nimam namena naštevati tukaj še več grozot tega požara, ampak sledi naj nauk za nas gasilce.

Kakor bo vsakemu gasilcu znano, imajo vsa gledališča takozvani železni zastor, katerega se v slučaju nesreče spusti in ni mogoče, da bi prišel ogenj iz odra v prostor za gledalce. Nesreča je hotela, da je naprava za spuščanje tega zastora odpovedala ter je tako našel ogenj prosto pot na vse strani. Ako bi bila gasilska straža na mestu in preizkusila, kakor je predpisano, prej ta zastor, ne bi bilo te grozne nesreče. Pri tej nesreči je dokazano, da je gasilstvo v vsakem oziru odpovedalo. Nauk za nas pa bodi, da vršimo povsod in vselej natanko našo dolž-

nost in preprečili bomo marsikatero nesrečo. Ognjena varnost pri gledališčih je pa tako važna, da si štejemo v dolžnost in poučimo naše članstvo o isti ter bomo v eni bodočih številkih prinesli daljši članek o ognjeni varnosti v gledališčih, kar velja tudi za naše podeželske odre.

Kakšne naj bodo naše gasilske prireditve?

(Nastopa l. 1927./1928. prost. gas. društva v Središču ob Dravi.)

Že več let se mirno in neopaženo udeležujem vseh pokrajinskih in krajskih zletov JGZ in tudi večjih gasilskih prireditev bodisi ob tej ali oni priliki.

Značilen za gasilske prireditve je enoličen in vedno se ponavljajoč program, kakor sledi: pozdravi, sv. maša, mimoohod, velika ljudska veselica itd. Torej tako malo — skoraj nič gasilskega, razven vedno žejnih gasilcev, ki so dostikrat še našemljeni z rdečimi šopi ali peresi, z zlatimi portami obrobjenimi čepicami, z bluzami z več vrst našitimi svetlimi gumbi, z raznimi nepotrebni »žnorcami« in končno z nerodnimi dolgimi sabljami. Te posebnosti naj predstavljajo gasilske vrste? Največ pomilovanja pa so vredni tako adjustirani višji društveni, da celo župni dostojanstveniki, ki bi morali biti kot taki gasilcem vzgled, pa sami najbolj nasprotujejo predpisom JGZ.

Zašel sem predaleč. Moj namen ni bili kritizirati v tem članku gasilce kot take, ampak v prvi vrsti izraziti svoje mnenje, kake naj bodo odslej naprej naše prireditve.

Pojdimo za leto dni in nekaj mesecev nazaj. V duhu vidim vzorno popoldansko vajo o priliki pokrajinskega zleta JGZ v Središču ob Dravi, dne 14. avgusta 1927. Godba zaigra koračnico in že prikoraka v strunnem in samozavestnem koraku četa srediških gasilcev in se razvršča točno po določenem načrtu k nastopu za gasilske vaje. Na povelje s trobko svojega poveljnika izvaja domače gasilno društvo v skladu istočasno vaje na vsem in z vsem razpoložljivim orodjem — točno po obstoječih predpisih JGZ. Gledalce je zadivila enotna izvedba, točno vsestransko kritje, obrati, strumni do, in odkoraki, zato po končani vaji niso štedili z odobravanjem. Navdušeno, pohvalno priznanje starejših, izkušenih in zaslužnih gasilcev je bil jasen dokaz, da je bila vaja brezhibna in da so bili središki gasilci na svojem mestu.

Tudi letos sem se odzval vabilu središkega gasilnega društva in se udeležil dne 8. septembra II. javnega nastopa, kakor so ga nazvali na svojih skromnih lepkih. Prva točka dnevnega reda je bila — proste vaje gasilcev s sekiricami. Ali je mogoče, da to podeželsko gas. društvo — sicer v trgu — nastopi prvo izmed v JGZ včlanjenih društev s prostimi vajami s sekiricami? To kmetsko društvo torej prvo v malem posnema naše severne tovariše na Češkem, kjer tisoče in tisoče gasilcev nastopa s prostimi vajami s sekiricami, lestvami, s samaritanskimi vajami itd., ki že dolgo vrsto let nudi s svojimi veličastnimi, očarujočimi in navdušujočimi nastopi pravo sliko gasilskega delovanja.

Toda bilo je vendar res! Strunnih korakov prikoraka četa srediških gasilcev na vadbeni prostor, kjer v popolni gasilski opravi s čelado izvaja po taktu godbe 4 sestave prostih vaj s sekiricami z natatčnostjo in dovršenostjo, ki jo pač lahko dosežemo samo z vztrajnim, požrtvovalnim in vestnim pripravljanjem. Take nastope smo bili vajeni videti samo pri vzornih nastopih naših telovadnih organizacij. Zatem so sledile osnovne vaje tamošnjega naraščaja z brizgalno in končno velika tekma ročnih in motornih brizgaln. Program in izvedba sta dokazala, da društvo vsestransko pridno deluje.

Tovariši! To nam bodi v spodbudo, da ne držimo križem rok, ampak vztrajno, marljivo in smotreno de-

lamo v povzdigo ugleda naših gasilskih vrst. To kar je izvedljivo v malem je tudi v velikem — v župi in v zvezi. Zganite se, čas hiti! Vsaka dobra stvar treba časa. S podvojeno silo na delo in vsestransko izpopolnjevanje, da nas **Vseslovenski gasilski kongres v Ljubljani 1. 1930.** najde v skrbni pripravljenosti in popolni dovršenosti.

Gašenje na deželi.

Nebroj požarov v minulih letih, osobito pa toliko požigov nas sili z vsem silami, da izboljšamo naše gasilstvo in to posebno na deželi.

Podeželska gasilna društva prihite navadno k velikim požarom in so skoraj vsikdar prisiljena vse svoje delo obrniti na sosedna poslopja, da se požar ne širi in da ne pogore cele ulice ali cela sela.

Temu pridemo v okom, da polagamo čim večjo važnost na alarm.

Naj so naša podeželska gasilska društva še tako dobro opremljena — kar pa sicer pri nas še dolgo ne bode — vendar zavisi ves uspeh njih delovanja na požarišču vendar le od hitrosti, s katero dospe društvo na pogorišče. Iz tega vzroka polagam veliko važnost na to, da imajo društva dobro organizirano alarmsko službo, eventualno priporočam za kraje, kjer imate električno napeljavo, da si napravite na najvišja poslopja, osobito šolo — sirene, ki pokličejo v slučaju požara tudi od doma oddaljene gasilce. Čim krajši je čas med izbruhom požara in prihodom gasilcev na pogorišče, tem večji bode naš uspeh.

In če so podati vsi ti predpogoji, potem pač spada semkaj tudi izobrazba vsakega posameznega člana. Vsak član naj bode tako izvežban, da bode lahko delal pri brizgalni sam, ali pri ceveh — ali pa pri reševanju ljudi, živine ali drugih predmetov. Doseči moramo, da tudi najmanjši oddelek napade ogenj uspešno.

Ognju — temu strašnemu elementu, ki nastopi trenutno, ki je tako nevaren vsled svojega hitrega razširjanja, treba se tudi hitro in z vso silo upreti; **to je jedro vsega gašenja.**

Ne mnogo orodja in množica gasilcev bode razširjeni ogenj uspešno pogasila, ampak le dobro izobraženo gasilstvo.

Ne množica, ampak dobro šolano in disciplinirano moštvo nam je porok, da se bode orodje rabilo pravilno. Vsak mož mora znati kam spada in kaj ima storiti.

Ves uspeh pri gašenju je v največ slučajih odvisen od tega, kako napadem ogenj. Da se to nauči je treba mnogo vaje in dolgoletne prakse.

Po teh kratkih uvodnih besedah preidem pa na jedro stavljene vprašanja, to je do **»Gašenja na deželi«.**

Razmere pri podeželskih gasilskih društvih v naši zvezi pač niso povsod enake. Tu so boljše, tam slabše. Je pač to odvisno od občin in ljudstva v koliko je to naklonjeno gasilnim društvom. Navadno pa izučijo naše ljudstvo velika nesreča in skušajo potem popraviti, kar se še da. Navadno pa je vzrok, da gasilstvo ne napreduje, pomanjkanje zanimanja, lenoba ali pa celo skopost.

Danes po 10 letih hude vojne pa se da težko in le z velikimi žrtvami nadomestiti to, kar se je zamudilo prej v dobrih časih. Povdariti pa moram, da je napredovanje pri naših gasilnih društvih hvalevredno, a v kljub temu še ne bomo hitro dosegli brate Čeha ali naše sosede na severu.

Čut samoobrambe pa nam velevala, da si ne nabavimo samo času primerno orodje, ampak da tudi naučimo taktični postopek pri napadanju ognja, tega sovražnika, ki je uničil v zadnjem času toliko narodovega premoženja.

Ravno naobrazba in postopanje pri požaru je tolikim gasilnim društvom in gasilcem neznano. Navadno najdemo še kolikor toliko primerno orodje in tudi dobrovoljno članstvo, a samo s tem nam ni pomagano.

Iz tega vzroka pa najdemo pri gašenju ravno na deželi toliko neuspehov, to pa ker nima članstvo prilike priučiti se nastopu pri ognju.

Znan je slučaj, ko je našlo 5 gasilcev nekega podeželskega društva smrt pod podirajočim se zidom.

Ali je bilo to potrebno? Priznati moramo, da tukaj niso bili poveljniki na mestu, da niso bili dovolj zmožni za tako odgovorno mesto. To nas uči, da je treba pri izbiri poveljnikov polagati v prvi vrsti ozir na njega zmožnost, treba jih je dovolj izobraziti v primernih tečajih. Želim si pa te čase, ko bode moral vsak novo izvoljen poveljnik zaobljubiti se, da bode obiskal tečaj in napravil izpit za poveljnika. Če sem navedel ta nesrečni slučaj, nisem hotel mogoče malim društvom kaj predbacivati — ne, ampak učiti se je treba in ne čakati, da nas prej poišče nesreča. Ako bomo storili vsi svojo dolžnost ter obiskovali pridno tečaje; župe in zveze pa za iste skrbe — šele tedaj bomo postali res vredni člani tako lepe organizacije.

Na deželi je predvsem potrebna hitra pomoč, to pa iz vzroka, ker na deželi imamo hiše postavljene iz materiala, ki ne kljubuje toliko ognju, kakor stavbe v mestih. Naše slamnate strehe in še lesene bašte so pač velik vzrok, da se požari na deželi hitreje širijo kot v mestu. Opozarjam samo na ogenj v Apačah na ptujskem polju, kjer je bilo v teku par minut čez 50 objektov v plamenu. Na drugi strani je alarmiranje našega članstva še tako neokretno, da je včasih hitra pomoč nemogoča. Veliko težavo dela našim gasilnim društvom še vprega. Včasih je treba tekati od enega do drugega predno se izprosi potrebne konje. Tu nas pač vse premalo podpirajo oblasti. So to vzroki, ki ovirajo gibčnost in hitrost naših društev ter je dolžnost nas vseh, da pridemo temu v okom. Podeželskim društvom priporočam bolj nabavo avtomobilov za vprego, kot motorne brizgalne; kajti bodite prepričani, da je in ostane dobra ročna brizgalna kraljica brizgaln, ki nikdar ne odpove. Pustimo pa tudi prapore in si nabavimo raje dobro orodje.

Še en velik greh naših društev moram omeniti. Samoljubje je dostikrat vzrok, da pogori toliko ljudskega premoženja. Poveljnik, prišedši k požaru, mora takoj pregledati, če bode on s svojim članstvom obvladal ogenj, če ne — je njegova dolžnost, da zaprosi sosedna, če mogoče mestna z modernim orodjem opremljena društva za pomoč.

Poveljnika, ki bi opustil kaj takega, bi bilo treba kaznovati. Opozorim samo na ogromno škodo, ki jo je napravil ogenj letos pri Hamburgu samo iz tega vzroka, ker domači poveljnik ni zaprosil za pomoč.

Če se oglasi rog ali plat zvona, hite najbližji člani v popolni opremi takoj k ognju, ko hite vsi ostali v gasilski dom, da najhitreje odpravijo orodje k ognju.

Gasilci, ki pribeže najprej k ognju se v prvi vrsti prepričajte, če so v gorečih poslopih ali v onih, ki so v nevarnosti, še ljudje — posebno na otroke, starce in bolnike se rado pozabi — ter iste rešijo, šele potem spravijo s pomočjo sosedov živino iz hlevov. V prostorih, do katerih še ni segel ogenj, je treba zapreti okna in polke ter vsa vrata, da se tako prepreči hitro razširjanje ognja, čeravno je to le majhen odpor. Zatem se spravi na varno vozove, orodje, vprega, pohišstvo itd. Vse oddamo sosedom v shrambo ali pa postavimo k rešenim stvarim stražo, kajti nikjer se ne krade toliko, kot ravno pri ognju.

Reševanje živine iz gorečih poslopij je mnogokrat zelo težko, ker močjejo navadno živali iz hleva, in če so že srečno zunaj, zbeže navadno nazaj. Najlažje spravijo živali iz hleva domačini, katere žival pozna. Velike živali vodimo posamič iz hleva. Konjem in govedi lahko vržemo vrečo ali kaj podobnega čez glavo, da ne zdvijajo, ko jih vodimo ven. Konje najlažje spravimo na prosto, če vržemo opremo čez nje. Svinje se mora s silo in posamič spraviti iz hleva. Kuretino je najbolje, da damo v vrečo in jo je treba zunaj dobro zavarovati, ker drugače sama zbeži v ogenj.

Hleve je treba vsikdar izprazniti, če so tudi samo napolnjeni z dimom, kajti isti škoduje živalim ravno tako, kakor ljudem.

Če je pribežalo k ognju dovolj ljudi, morajo isti razširitev požara skušati zabraniti s škafi ali ročnimi brizgalnicami, ki se najdejo često pri hišah.

Priporočati je — oziroma predpisano naj bi bilo, da ima vsako selo majhno pripravo za gašenje. Seveda pride v poštev v prvi vrsti mokro gašenje, v drugi vrsti pa gašenje s kemičnimi pripravami.

Tako smo napadli ogenj takoj v njega postanku. Ako smo bili dovolj urni in imeli srečno roko, smo ogenj že zažigali še prederj je prispelo gasilno društvo z orodjem; kajti med tem časom smo že tudi alarmirali gasilce.

Ko se pripelje gasilno društvo, vstopijo že na pogorišču se nahajajoči gasilci ter opozorijo na posebno nevarna mesta, kje se dobi voda itd.

Že uvodoma sem omenil, da bode gasilno društvo ob svojem prihodu že našlo velik požar. Goreče poslopje je navadno že v ognju tako, da na njega rešitev ni misliti. Iz tega vzroka se bode izvršil ves naš napad za tem, da rešimo sosedna poslopja in da se ogenj ne širi.

To doseči je naša prva dolžnost — seveda če smo prispeli pravočasno in lahko rešimo goreče poslopje, bomo isto rešili, saj s tem tudi preprečimo razširitev ognja. Pri gašenju nam je zopet upoštevati več zelo važnih točk.

Ako gori skedenj poln krme, potem ne bomo naravnali vodenega curka v dim goreče krme, ampak bomo s curkom preprečili, da se ogenj ne razširi na posrstranska poslopja, to pa tem bolj, ker nam dostikrat primanjkuje potrebne vode.

Ako pa gori stanovanjska hiša ali hlevi, bomo v nasprotju s požarom skednja, ogenj napadli direktno. Pri stanovanjskih hišah je ogenj vedno napasti od znotraj ter se približamo ognju čim bolj in bolj. Tukaj je glavno načelo: **Le odprti plamen napasti, in nikdar v dim in sopro brizgati.**

Brezmiselno ne rabi vode nobeno gasilno društvo: posebno pa ne na deželi, kjer imamo ročne brizgalne. Premislite koliko in koliko potnih srag pretoči ljudstvo, ki žene brizgalno.

Premnogokrat bi zadostovalo le pol vode in tukaj vidimo voditelja, če je na mestu.

Zopet glavno načelo je:

Najprej preiščimo oglišče in ogenj in šele potem brizgajmo.

Da bi morali imeti kraji, kjer primanjkuje vode, primerne cisterne, pač ne bode dokazoval. Da voda ne zamrda in se na njej ne napravi led, ji primešamo nekaj »aquarela«. Cisterne naj vsebujejo vsaj po 100 m³ vode.

Na deželi delamo navadno s sesalnimi in tlačnimi brizgalnicami. Ko vržemo sesalno cev v vodo pazimo, da ne pade cedilnik v mužo ali pesek, ampak dajmo cedilnik prej v kako drugo posodo ali jerbas, škap ali zaboj in ga s tem vred vrzimo v vodo. Pri čisti vodi vržemo seveda cedilnik direktno v vodo.

V naglici se kaj rado dogodi, da se sesalne cevi premnogokrat slabo zaškrnejo in posledica je, da ali ne dobimo vode, ali pa dobimo curek le sunkoma in prasketaje. To je pa zopet povod, da mudimo čas, ki bi ga rabili za gašenje. Zaradi tega ne povdarim dovolj, če ponovim, vedno in povsod delajmo s prevdarkom.

Neprijeten, dvojno neprijeten je požar pozimi. Navadno ne skrbe društva za dobro prezimovanje brizgaln. V jeseni se brizgalna temeljito osnaži. Bati se namažejo ob tej priliki s stalno mastjo, ventili pa z glicerinom.

Ako pa rabimo brizgalno pozimi in se je bati, da nam zamrzne pumpa, potem napolnimo brizgalno z vodo, ki jo pa med delom ne smemo izpustiti. Če pa je že prej vsled malomarnosti orodjarja zamrznila brizgalna, isto s toplo vodo segrejemo in istočasno pripravimo že sesalne cevi, da lahko takoj pričnemo s pumpanjem, ko odpuštiljo ventili. Vsako segrevanje ventilov s špiritom ali posebnimi svetilkami pa odločno odsvetujem vsled neenakomernega segrevanja. Bolje je prej skrbeti za pri-

merno prezimovanje brizgalne, kakor pa potem popravljati škodo.

Da nam ne zamrznejo cevi, je treba, ko počiva brizgalna, vkljub temu počasi pumpati vodo.

Sedaj pa k polaganju cevi!

Kolikokrat sem videl, da se vlečejo cevi in natezujejo, dokaz, da gasilci niso dovolj poučeni. Cevi nesemo do brizgača in na povelje »Cev — stoj«, se iste položijo šele na tla. Da obdrži brizgač nekaj metrov cevi, ki mu jih spremljevalec v loku pripravlja, je samoobsebi unljivo. Tudi pri brizgalni ne smemo vzeti prektratko cev. Od brizgalne gre cev nekoliko metrov ravno in šele potem napravi potreben lok.

Notranji napad ognja napravimo na deželi pri požaru hiše ali hleva ravno tako, kot v mestu. Teže je to pri hišah, ki so krite s slamo ali pa z deščicami, ki se vrste ena za drugo brez varnostnih zidov. Tu je gori naveden napad le tedaj mogoč, če imamo dovolj vode in dobre brizgalne.

Ognju se približamo, z mokrimi gobami na ustih čim bolj plazeč se do kraja od kjer ga najlažje napademo. Tramovje in konstruktivne dele je pač treba najprej pogasiti. Če pa je v plamenu cel hišni del, potem pač moramo od zunaj z obilno oddajo vode požar zapreti, saj se v plamenih stoječa poslopja navadno itak smatraj kot izgubljena. Tudi pri rabi lestev nismo nikdar dovolj previdni. Ako gasimo z lestve, mora zadeti voda ogenj s polnim curkom in z vso močjo, kajti takozvano neposredno brizganje, tako da pade razpršena voda na ogenj, nima smisla; nasprotno še požar pospešuje. Vedno gasimo od spodaj navzgor, in sicer tako, da zadene polni curek mesto, katero hočemo pogasiti, kajti le močen curek ima smisel in le on bode primerno ohladil goreči predmet.

Pri gašenju v notranjosti pazimo, da brizgamo vedno horizontalno in gasimo ogenj od roba odprtega ognja proti notranjosti. Reševanje hišne opreme pride šele v drugi vrsti v poštev. Najprej vpeljemo, če mogoče istočasno z dvema cevma, gašenje, šele potem začnemo reševati različne predmete. Pri reševanju pa je treba zopet paziti ne le na strehe z opeko krite, ampak tudi na slamnate strehe, kajti ravno pri reševanju se zgodi mnogo nesreč, dosti več kot pri gašenju.

Ponos vsakega gasilnega društva naj bode, da zapusti na pogorišču od ognja očrnelo tramovje in druge lesene konstrukcije in ne kakor se tolikokrat vrši — le razvaline.

Ko smo tako pogasili ogenj, preidemo na pospravljanje različnega tramovja, ki se je podrlo, da še pogasimo eventualno ostala ognjena gnezda. Nikdar pa ne polivajmo po nepotrebnem zidovja, da ne napravimo gasilci še večje škode kakor ogenj.

Podiranje od ognja nepodrtih delov, je prepovedano in tudi nevarno.

Predno končam moram še opozoriti na veliko napako gasilnih društev. Slovenec je vesel in je rad tam kjer so veseli ljudje. In tako obiskujemo gasilci kaj radi veselice sosednjih, včasih tudi ure oddaljenih gasilnih društev. Znan je slučaj, da je izbruhnil ogenj, ko je bilo celo društvo na veselici — ravno sredi vasi in je pogorelo 4 posestnikom vse, ker so se domači gasilci veselili ure daleč od doma. Ako zapusti društvo domači kraj, določiti je na vsak način dovolj močno ognjeno stražo.

Tovariši! Ko končam, omenim, da sem Vam predočil le najvažnejše točke, ki jih naj upoštevamo pri požaru. Določenih smernic ne morem sestaviti, kajti vsak požar je drugačen in ima drugačen potek. Smer in moč vetra igra veliko vlogo in mora to vsak poveljnik v prvi vrsti in najbolj upoštevati.

Gasilca ne napravi knjiga, ampak izkušnja in vaja. Nikakor pa ne mislite tovariši, da je čitanje strokovnih listov in knjig nepotrebno. Dal Bog nam mnogo takih mož, ki bi nam Slovencem napisali mnogo svojih izkušenj, da bomo vsaj sledili narodom, pri katerih je gasilstvo na višku.

Gasilna društva in naše občine.

Dopis iz članstva.

Večina naših gasilnih društev se bori za svoj obstanek in to največkrat radi pomatikanja sredstev za vzdrževanje potrebnega orodja. Enemu manjka brizgalna, drugemu cevi in najdejo se pa tudi društva, ki nimajo ne prvega ne drugega, razen praznega gasilskega doma. Gotovo pa je, da manjka vsem potrebnega kredita za čas primerno modernizacijo naših prostovoljnih gasilnih društev.

Zato nastane vprašanje, kje dobiti sredstva? Z veselnicami ni več tistih uspehov, kot po prevratu. Prostorov za dramatične prireditve večina društev nima. Podpora 2% gasilskega zaklada komaj zadostuje za članarino in upravne stroške. Nazadnje je društvo še navezано na posamezne prispevke občanov, ki so ponavadi tudi malenkostni.

Dostikrat pride pri občinskih zborih do burnih debat, ko blagajnik izkaže v svojem blagajniškem poročilu večje izdatke kot dohodke. Nevedni člani se jeze, češ, odbor je slabo gospodaril, ker je napravil dolg. Posledice so različna podtikanja in prepir, kar pa društvu največkrat zelo škoduje.

Kaj pa naše občine? Nekatero občine se zavedajo, da morajo in da so dolžne podpirati oziroma vzdrževati gasilna društva. Najdejo se pa tudi ljudje in še celo župani in občinski odborniki, ki pravijo, da gasilna društva sploh niso potrebna, da so v potuho zavarovalnicam in ker so prostoljne zato se morajo same vzdrževati.

Da to ni res bo vedel vsak pameten in vsaj nekoliko socialno misleč človek, posebno kdor zasleduje reševanje gasilcev pri požarih. Tam se vidi koliko gospodarstva premoženja se je že rešilo, ne da bi bilo kaj zavarovano, koliko gorja in človeških življenj se je otelo pred gotovo smrtjo.

V resnici bi moralo biti drugače kljub temu, da je še naša država mlada in da imamo v veljavi še star požarni red, se da zakonitim potom mnogo doseči pri občinah. Svoje čase, ko so bila gasilna društva še redko posejana po naših vaseh, so imele občine vso skrb in tudi vso odgovornost v slučaju požarov, mnogokrat tudi precejšnje stroške. Sedaj, ko je v vsaki večji občini že ustanovljeno prostovoljno gasilno društvo, se je breme občine preneslo na društva, zato je tudi dolžnost občine, da društva vzdržuje ali vsaj znatno podpira.

Ravno sedaj, ko se bodo sestavljali občinski proračuni, je čas, da se bodo vstavile tudi primerne postavke za vzdrževanje gasilskih društev. Do sedaj se večina društev ni brigala za take potrebe, ker so se še nekako mogla sama vzdrževati z veselnicami itd.

Mogoče se bo še marsikdo nalezelo na odpor. Zato je pa tudi naloga tovarišev občinskih odbornikov-gasilcev, da stavijo pri proračunskih sejah energične in dobro utemeljene predloge. Gotovo je, da se bo vsaj nekaj doseglo. Ugovarjati se ne bo upal nobeden, tudi če je nasprotnik naše obče koristne humanitarne organizacije. Kier pa ni odbornikov, naj to stori društveni tajnik pismeno.

Oblastni odbor ljubljanski je pred kratkim razdelil vsem društvom, ki spadajo v njegovo področje, podpore ako so vložila tozadevne prošnje. Že takoj v začetku svojega delovanja je pokazal, da ima dobro voljo in smisel za napredek gasilstva v Sloveniji.

Nadalje bi bilo priporočati, da se naš strokovni list »Gasilec« bolj udomači v naših občinskih uradih, kajti naročnina je tako malenkostna, da to zmore vsaka še tako revna občina.

Tovariši! Tudi od Vas vseh je veliko odvisno, kakšen bo uspeh.

Zlasti ponekod se še vedno dogaja, da se člani ne držijo društvenih pravil, in da ne dajejo dobrega vzgleda,

posebno kadar so v kroju. Opuščajte tisto slabo pri nas med Slovenci tako udomačeno navado — pijančevanje, ker le s tem bomo pokazali, da smo organizacija dela in napredka na temeljni podlagi v ljubezni do bližnjega!

S tem bomo dosegli več ugleda pri občanih in oblasteh, ki nas bodo v potrebah tudi radi podpirali.

Društvene in župne vesti.

A. Društvene.

Gasilno društvo v Velenju je proslavilo v nedeljo, dne 19. avgusta 30-letnico obstoja, združeno z blagoslovitvijo nove motorne brizgalne in izletom »Šaleškega gas. okrožja«.

Na predvečer je priredilo društvo bakljado in podoknico kumici gospej dr. Žižekovi. Zjutraj je bila budnica rudarske godbe po slavnostno okrašenem trgu, ob 9. uri sprejem gostov na kolodvoru, nato pa odhod k maši in blagoslovitvi brizgalne, ki sta se vršili na glavnem trgu. Po blagoslovitvi so se vršili nagovori župnega načelnika Leopolda Kopača, okrožnega načelnika Jakoba Volka in načelnika domačega društva Vinka Stoparja, za tem pa mimohod gasilcev pred župnimi dostojanstveniki, kumico in ustanoviteljem društva baronom Adamovičem. Ob 14. uri je bila gasilska vaja z novo brizgalno, nakar je odkorakalo gasilstvo v bližnji »Rudarski dom« na čigar prostranem vrtu se je vršila velika veselica, ki je uspela tako sijajno, da si bo društvo lahko nabavilo zadostno množino prepotrebnih cevi.

Slovenigradec. V nedeljo, dne 26. avgusta ob 15. uri se je vršila vaja »Mislinjskega gas. okrožja, katere se je udeležilo 8 gas. društev z dvema motornima in sedmimi voznimi brizgalnami ter eno mehanično lestvijo. Po vaji, ki se je vršila strumno in brezhibno, kar znači, da polaga župno starešinstvo, kakor tudi včlanjena društva, predvsem važnost na redne gasilske vaje, pa se je vršil prijateljski sestanek na vrtu tov. Cajnka.

Poročilo iz Vinice. Dne 12. avgusta 1928 je tukajšnje prostovoljno gasilno društvo proslavilo 30-letnico obstoja. Vršila se je proslava pri g. Juriju Benetini s sledečim vzporedom: 1. Sv. maša in blagoslovitev orodja in doma. 2. Povorka. 3. Gasilna vaja. 4. Prosta zabava s plesom, srečolovom, šaljivo pošto in prodajo šopkov. Na veseličnem prostoru je pozdravil vse občinstvo načelnik R. Kavčič, za njim pa je g. Oton Brkopa povedal vse zgodovinske podatke od celih 30 let. Ljudstvo je obiskalo polnoštevilno proslavo in veselico.

Prostovoljno gasilno društvo v Obrežju, pošta Jesenice ob Savi, katero si je 1. aprila t. l. kupilo pri g. Stjepanu Javoru v Zagrebu od tvrdke Ferd. Rosenbauer — Linz motorno brizgalno (Agregat 12 Ks) je imelo dne 3. junija blagoslovitev iste, a 5. septembra pa ognjeni krst pri velikem požaru, ki je izbruhnil ob 1/24. uri zjutraj v tvornici palic v Bregani (Hrvatsko).

Duštvo je bilo ob 1/24. uri s tvorniško sireno alarmirano in je takoj hitelo v bližnjó Bregano, kjer je stala v plamenu cela streha v dolžini ca. 80 metrov in je prišlo na požarišče kot druga brizgalna. Ker tvorniška ročna brizgalna sploh ni potegnila vode, domačega gasilnega društva (breganskega) pa še ni bilo, je naše društvo pristopilo omejitvi tega ogromnega požara, ker je postojala bojazen, da se ne užge 4 metre oddaljena, a 15 metrov dolga lesena šupa, katera je bila polna suhega lesa in raznih odpadkov od palic ter 3 metre oddaljena stanovanjska hiša, v kateri je skladišče upaljivih tvarin, kakor bencina, špirita, olja in drugih.

V kratkem so sledila druga društva, 5 po številu, tako, da je delovalo pri gašenju požara 6 društev z 8 brizgalnami, katere so rešile, kar se je pač dalo, zgorelo pa je razen strehe tudi celo I. nadstropje in dva nadstropja visoka lesena hramba z vso sirovino palic, ki je bila pod isto streho.

Pri tem požaru je dobilo naše društvo, isto tako tudi motorka od vseh prisotnih, polno priznanje in se je brizgalna, ki je delovala neprenehoma in brezhibno pet

ur, pokazala kot najbolja od vseh drugih in priporočamo tudi drugim društvom, da se pri nakupu brizgaln odločijo vsled enostavnosti in lahkega transporta le na tako malo motoriko.

Društvo je vsled tega, ker ima v svojem okolišu nekaj vasi sploh brez vode, podvzelo akcijo, da se v teh vaseh izgradijo velike (do 1000 hl) cisterne, iz katerih bi se lahko v slučaju nesreče črpala voda in upamo, da se nam bo ta akcija posrečila.

V Zagorju ob Savi se je vršila dne 7. oktobra t. l. župna vaja, pri kateri sta nastopili prostovoljni gasilni društvi Zagorje in Medija-Izlake z 42 člani, eno motorno in dvema snemalnima brizgalnima.

Vaja je izpadla zelo pohvalno; moštvo kakor tudi brizgalne so delovale brezhibno, kar dokazuje dejstvo, da je voda tekem 6 minut že brizgala iz treh gobčnikov na tri razne objekte.

Župni orodjar tov. Ivan Dobravec iz Litije se je izrazil zelo pohvalno glede orodja, kakor tudi moštva. Točen red pri orodju in dobra disciplina pri gasilcih sta pač prva pogoja pri gasilstvu. Vajo je vodil župni podnačelnik tov. Janko Hočevnar.

Žal je le, da je pri društvih še nekaj članov, ki ne poznajo pravil JGZ, katerim se priporoča, da naj iste večkrat prečitajo in se po njih ravnaajo. Vsak zaveden gasilec bi se moral odzvati vsaj večjim vajam, pri katerih ima priliko pridobiti si vedno večjo zmožnost.

B. Župne.

Župni zlet gasilske župe Št. Jernejske in blagoslovitev nove motorne brizgalne prostovoljnega gasilnega društva v Št. Jerneju.

Dne 2. septembra 1928 je prostovoljno gasilno društvo v Št. Jerneju blagoslovilo svojo novo motorno brizgalno, gasilska župa Št. Jernejska pa je priredila isti dan župni zlet v Št. Jernej.

Ob 1. uri popoldne je prispelo okrog 150 gasilcev domače župe in nekaj članov iz sosednih žup, da prisostvujejo tej redki slavnosti. Ob 2. uri popoldne so odkorakala društva, preko 200 članov, z godbo na čelu pod poveljstvom žup. tajnika tov. Antona Šebele k popoldanski službi božji.

Po službi božji je čast. g. župnik Ant. Lesjak ob asistenci gg. kaplanov odpravil molitve in blagoslovil brizgalno, ki ji je kumovala gospa Marija Šebela.

Po blagoslovitvi je župni načelnik tov. Anton Radkovič pozdravil zbrano gasilstvo ter povdarjam pomen današnjega slavlja in vzpodbujal člane k vztrajnemu in vzajemnemu delu za vzvišeno idejo gasilstva in se je zahvalil končno v toplih besedah kumici gospe Šebelovi za njeno požrtvovalnost.

V imenu gasilske zveze je pozdravil gasilstvo in ostalo občinstvo zvezni delegat tov. Lavoslav Bučar, načelnik kostanjeviškega gas. društva, povdarjal gasilsko idejo, ki izhaja iz ljubezni do bližnjega, potem pa je v spomin te slavnosti zabil od župe poklonjen zlat žebelj v drog prapora domačega gas. društva z gasilskim pozdravom »Na pomoč«. Sledil je mimohod pred brizgalno, kumico in dostojanstveniki. Po mimohodu se je vršila vaja domačega gas. društva, ki je lepo uspela. Brizgalna je delovala brezhibno. Po vaji se je razvila prav lepa ljudska veselica, katera je moralno kakor tudi materialno dobro uspela, ker je bilo krasno vreme in tudi preskrbljeno v vsakem oziru v popolno zadovoljstvo posetnikom.

Zahvaliti se moramo za požrtvovalnost nekaterim damam in dekletom Št. Jernejskim, ki so veliko pripomogle do gmotnega uspeha. Proslava se je vršila v najlepšem redu in bo ostala vsem posetnikom v najlepšem spominu.

Gasilska župa ribniška. Iz naše župe se le redkokdaj kaj sliši, verdar je včasih potrebno, da se čuje kak glas o našem življenju med tovariši drugih žup.

Dne 15. septembra t. l. je posegla kruta smrt med naše najvrlejše ter nam iztrgala iz naših vrst Ivana Slaneta v najlepši dobi dela in razmaha, v 35 letu starosti

— poldruge leto po smrti njegove žene. Pokojnik je bil splošno zelo priljubljen in spoštovan. Prestal je mnogo življenskih bojev in težav, dokler si ni postavil hišico v Nemški vasi pri Ribnici. Tu je toliko časa vzpodbujal vaščane, da se je končno leta 1926. ustanovilo gasilno društvo, pri katerem je bil izvoljen vsled svoje sposobnosti in pridnosti ob ustanovitvi za tajnika, leto pozneje pa za načelnika ter je v tem svojstvu tudi izdihnil. Še zadnje dni svojenga življenja je dajal svojim tovarišem-gasilcem navodila za nadaljno delo v društvu.

Pogreba, ki se je vršil dne 17. septembra, so se pod vodstvom tovariša župnega načelnika Merherja, udeležila poleg domačega tudi sosednja društva, kar znači, kako so ga spoštovali oni, ki so poznali pokojnikovo delo. Blag mu spomin!

V Dolenjih Lazih pri Ribnici je osnovalo ribniško gasilno društvo dne 9. aprila t. l. svoj oddelek, toda ga je pred kratkim razpustilo, ker se je »pod roko« osnoval pripravljalni odbor za ustanovitev samostojnega gasilnega društva. Akcijo je pozdraviti, ni pa pozdraviti način postopanja članov pripravljalnega odbora.

V veliki meri so se začela po nabavi in preizkušnji ribniške motorke tudi druga društva zanimati za nje. Tako jo bo spomladi leta 1929. kupilo gasilno društvo Goriča vas. V Dolenji vasi se borijo že dve leti za njo z občinskimi odborom, ki jim ekkrat obljubi vse, a drugič zopet vse umakne. Prav tako jo namerava v par letih kupiti novosnujoče se društvo v Dolenjih Lazih.

V Sodražici in Loškem potoku imajo tudi že svoje sklade za motorke.

Čuje se tudi večkrat, da bi se rado odcepilo pet društev dobrepoljske doline od naše župe ter si osnovalo svojo. Kakšen pomen bi imela župa s petimi društvi, od katerih so menda tri nova — ne razumemo drugi, ki vedno bolj tiščimo skupaj, da smo bolj močni in da bolj kompaktno nastopamo.

V splošnem pa se v naših društvih življenje razvija še precej živahno, kar pričajo tudi po nekaterih društvih številne vaje. Pripomniti pa je tudi tu, da ni samo praktičnih vaj, ampak skušajo se tudi teoretično izobraziti. Greh je pri nas samo še ta, da se župni odbor premalo giblje, toda upajmo, da se bo tudi tu začelo drugo leto bolj živahno delo, kar vsi želimo!

V predzadnji številki »Gasilca« je izražena želja, da bi se več tovarišev lahko naročilo na »Gasilca«! Prav rad, dragi tovariš-avtor dotičnega članka, toda zveza naj postavi letno naročnino in fiksno število letnih števil »Gasilca«, pa sem prepričan, da bo tudi v naši župi precej naročnikov. Tako pa človek ne ve kdaj izide, ali naj skupaj plača za celo leto ali vsako številko zase. Naj to JGZ malo premisli in zadevo čimprej uredi, ker bo tudi niej v korist.

Prav isto je z »Gasilsko Samopomočjo«, ki mora propasti v par letih ter bo, če bo šlo tako naprej lahko nazadnje dobila moja vdova samo svoj dinar — ker stari tovariši izumirajo, mladi pa po teh pravilih močnej pristopati k Samopomoči, ker ni nikake garancije in podlage za njen obstoj in sigurnosti, da tudi zadnji član, ki umre, dobi isto vsoto kakor prvi. Naj se tovariš upravitelj »Samopomoči« informira pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani ter naj prečita tam pravila o samopomoči in naj potem tudi gasilsko Samopomoč preuredi na podobno podlago, pa bo vsakdo rad pristopil in ne bo število članov tako rapidno padalo kot sedaj.

Nujna zadeva je tudi izdaja požarnega reda, za katerega se izprašuje JGZ že več kot tri leta — pa še vedno ni nikakega glasu? Ali je izdelan ali ni in kdaj bo potrjen od oblastne skupščine?

Mnogo boleznih še imamo — skušajmo jih zdraviti! odpravljajmo vzroke! Tovariši na plan in na delo!

M—c.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vse dopise je poslati na naslov Ljudevit Musek, šolski upravitelj in II. podstarosta JGZ v Št. Vidu pri Ptujju.
Prihodnja številka izide okrog 5. decembra in se sprejemajo dopisi za 6. številko do 20. novembra.

A. KASSIG

Izdelovanje čepic,
ZALOGA
LJUBLJANA, ŽIDOVSKA UL.
USTANOVLJENO 1880. krojnih potrebščin

Priporoča vse krojne potrebščine za gasilce (po najnovejših predpisih JGZ.) kakor: čepice, gumbe, piščalke, naramke, znake za bluže in čepice, rdeče biago, vrvice za piščalke, trobke in rogove, lipove liste itd.

Naramki vseh vrst lastnega izdelka, fino izdelani in trpežni.

Podjetje je nanovo moderno urejeno in povečano.

CENIK ZASTONJ!

ŠTAMPILJE,

pečate, pečatne etikete ter vsa v graversko stroko spadajoča dela izvršuje po zmernih cenah graverski zavod

SITAR & SVETEK,

LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta 13 — Kongresni trg 4.

Pozor, gasilna društva!

Imam vedno v zalogi gasilske čepice, naramke, kakor vse druge potrebščine za gasilce.

Vse po najnižji ceni.

Se priporoča

FILIP BIZJAK,

krznar in izdelovatelj čepic.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 6.

Posluje po celi Jugoslaviji. - Ustanovljena leta 1913.
Delniška glavica znaša 3,000.000.— Din v zlatu

„JUGOSLAVIJA“

splošna zavarovalna družba v Beogradu.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani.

Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma,
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od „Graške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelek) in „Franko-Hongroise“ ves njih kupčijski obsto v naši državi. - Najnižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Glasom naredbe ministrstva za vojsko in mornarico nadomeščajo police splošne zavarovalne družbe „JUGOSLAVIJE“ ženitvene kavelje za častnike.

Telefon 571. — Pisarna: Dunajska cesta 15. — Telefon 571.

UČITELJSKA TISKARNA

registrovana zadruga z omejeno zavezo

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA ULICA 6,

priporoča svojo bogato zalogo vseh najnovejših

TISKOVIN

za učiteljstvo, šolska vodstva in šolske svete, kakor tudi za županstva in druge urade. Preskrbuje tudi šolske potrebščine in učila od najboljših tvrdk.

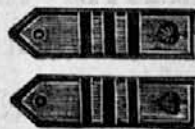
ELIGIJ EBER

LJUBLJANA

Kongresni trg št. 7

krznarstvo in največja izdelovalnica v Jugoslaviji.

Vsa gasilna društva si usojam vljudno opozoriti na svojo veliko zalogo

ČEPIC IN NARAMNIC ZA GASILCE

bodisi za šarže ali moštvo in prosim, da v slučaju potrebe nikakor ne prezrete moje tvrdke, ker je to v Vašem lastnem interesu. Največja izbora!

Vse čepice se izdelujejo tudi po naročilu za najnižjo ceno.

Z oddličnim spoštovanjem

Eligij Eber.

Pri zavarovanju predmetov proti požaru in pri življenskem zavarovanju, zavarovanju otroške dote in pogrebni stroškov

vpoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA št. 17,

ki Vam nudi najugodnejše pogoje.

„SAVA“

Opče osiguravajuče dioničarsko društvo u Zagrebu ustanovljena od jugoslov. denarnih zavodov: Prva hrvatska štedionica, Zagreb; Hrvatska eskomptna banka, Zagreb; Srpska banka d. d. Zagreb; Jadranska banka d. d. Beograd; Zemaljska banka d. d. Beograd; Zemalj. banka za Bosnu i Herceg., Sarajevo; je prevzela v kraljevini SHS elementarna zavarovanja občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu.

Generalno zastopstvo za Slovenijo v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.

Posluje v vseh zavarovalnih strokah.

L. MIKUŠ

LJUBLJANA
MESTNI TRG ŠTEV. 15.

DEŽNIKI

NA MALO.

NA VELIKO.

USTANOVLJENO 1839.

Gasilna društva!

Preden kupite, oglejte si **garantirano** prvovrstne in nepropustne

gasilske cevi

po najnižji ceni pri tvrdki

IVAN ADAMIČ,

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 31.
— Telefon 2441. — Maribor, Ve-
trinjska ulica šte. 20. — Telefon 454.

POZORI

POZORI

TELEFON ŠT. 16 USTANOV. L. 1889. POŠT. ČEK. 10.533

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA.

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev ali 1200 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju.

Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še

mesto Ljubljana

z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

denar tu popolnoma varen.

Tvrdba

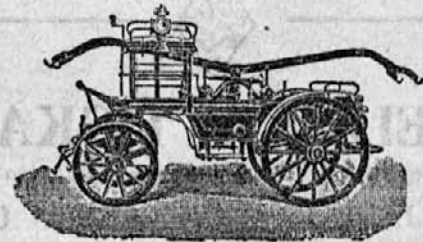
ANT. KRISPER

Ljubljana, Mestni trg št. 21

priporoča cenj. občinstvu
svojo bogato zalogo čevljev
NAJBOLJŠE kakovosti
po znatno znižanih cenah.

Prva zaloga gasilnega orodja

FRAN SAMSA,

ZAGREB, Mažuranićev trg šte. 18.

Ima v zalogi vsakovrstne cevi: konopne, gumijeve črpalne; dalje sekirice, pasove, gasilske znake, naramke, spojke, ročnike, trobke, piščalke, svetiljke, vrvice, čepice, čelade, blago za obleke; izdelovanje obleke iz drila in paradnega sukna; lestve: kljukaste, raztezalne in mehanične; brizgalaice: dvokolne, ročne, četverkolne, bencinmotorne, avtobrizgalnice in „Express“ aparate po tovarniški ceni. — Blago je prvovrstno iz prvih svetovnih tovarn in zajamčeno.

Cene primerne, daje tudi na obroke.

Priporoča se najtopleje

FRAN SAMSA, nasledn. VILMA SAMSA

ZAGREB, Mažuranićev trg 18.

Več kot 1000 Rosenbauerjevih motornih brizgalnic

je širom vsega
sveta.

Fran Košir
v Celju,
glavni zastopnik in zaloga za
Slovenijo.

Tovarna gasilnega orodja

Konrad Rosenbauer

==== Linz ob Donavi. ====

Ustanovljeno leta 1820.

Specijalna tovarna brizgalnic, sesalk, lestev, cevi in oprave
za gasilce, ekstinkterjev, avtomobilnih in motornih brizgalnic

GASILSKI ZAVODI B.

preje

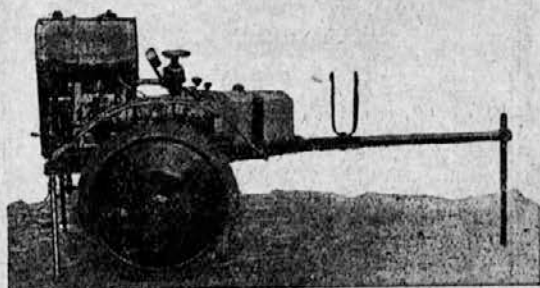
R. A. SMEKAL

Čechy pri Prostějovu na Moravskem
podružnica Maribor

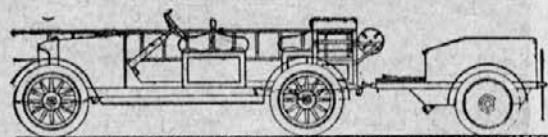
Tattenbachova 14

priporoča

svoje prvovrstno najmodernejše gasilsko orodje

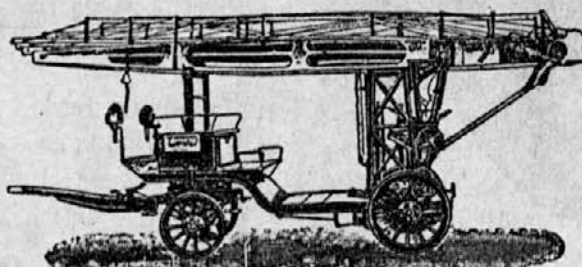

Lahka, dvokolna motorna brizgalnica z 16/18 HP motorjem, dobava vode 800 l v minuti, pritisk do 12 atm.

Avtomobilni tren s priklopno motorno brizgalnico.

Cene solidne.

Mehanična sukalna lestva.

Cene solidne.

Za vse stroje se jamči!

Ustanovljeno leta 1820.

Družba strojnih tovarn **UNION na Dunaju (Wien)**

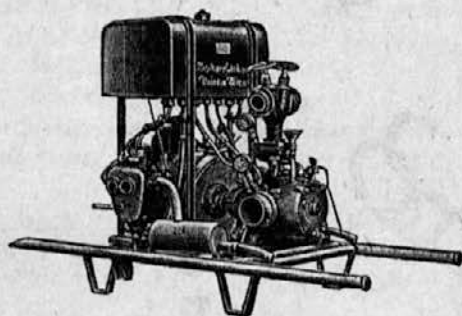
družba z o. z.

Naslov: Union, Wien IX./2, Postamt 71, Postfach 17.

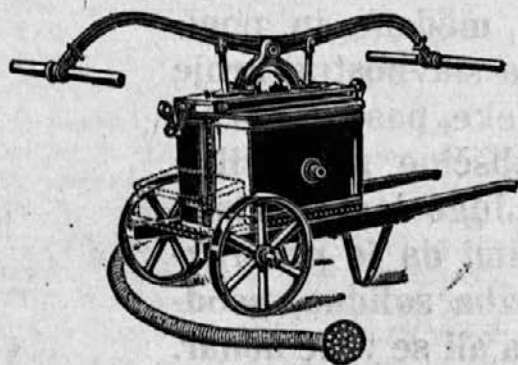
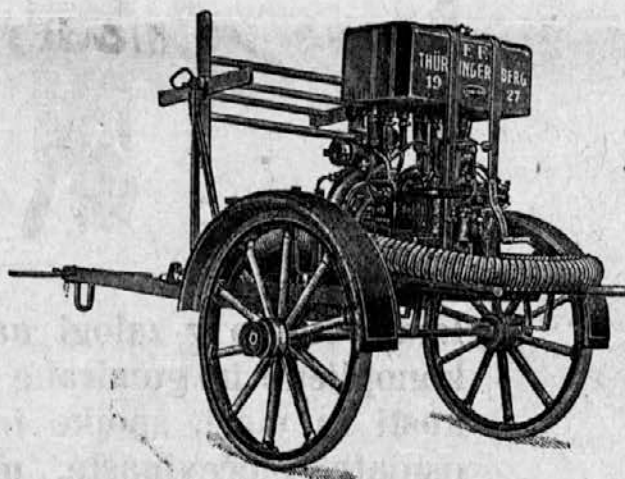
POZOR!

POZOR!

Naše motorne, pa če so nosne, dvokolne, četverkolne ali pa avtomobilne brizgalnice, imajo patentirane **samosesalne krožne črpalke.** Nekaj najpopolnejšega, kar pozna današnje gasilstvo. Popolnoma zanesljivo delovanje. Brez posebne oskrbe, kakor je to pri izdelkih s posebno zračno črpalko.

Naše dvokolne in četverkolne ročne brizgalnice so ravnotako najmodernejše sestave in razširjene so po celem svetu.

Dobavljamo tudi gasilske lestve, gasilske cevi, gasilsko opremo, kakor tudi gasilčevo opremo.

Na zahtevo rade volje postrežemo s ponudbami.

Trgovina in skladišče vseh gasilskih potrebščin in orodja **Stjepan Javor**

Zagreb, Pejačevićev trg, Rokova 2

Dobava promptna!

Blago prvovrstno!

Imam stalno v zalogi najboljše sesalne, konopljene in gumirane cevi vsake velikosti in moči, spojke in vijake, čelade usnjate, pločevinaste, medene in poniklane, čepice, blago za slavnostne kroje in cvilh za delovne obleke, pasove, torbe, sekirice in vse potrebščine za gasilna društva po predpisih Jugoslov. Gasilske Zveze. Za blago jamčim, da je prvorazredno, cene in postrežba solidna, neodgovarjajoče se zamenja ali se vrne denar.

Največja zaloga te vrste v državi.